

Türkiye'nin 2006 Denizcilik Çalışma Sözleşmesi'ne

Taraf Olmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Yayımlandı

25/3/2017 tarihli Resmî Gazete'de “Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair 6898 sayılı Kanun” yayımlanmıştır.

6898 sayılı Kanun'un gerekçesi şu şekildedir¹: “*Denizcilik Çalışma Sözleşmesi, 2006*”, *Uluslararası Çalışma Örgütü Genel Konferansının 7 Şubat 2006 tarihinde Cenevre’de yapılan doksandördüncü oturumunda kabul edilmiştir. Ülkemiz, söz konusu Konferansa katılmış ve Sözleşmenin onaylanması lehinde oy kullanmıştır.*

Denizcilik Çalışma Sözleşmesi, 2006'nun yürürlüğe girmesi için gerekli olan dünya toplam gemi tonajının %33'üne sahip en az 30 ILO üyesi Devlet tarafından onaylanması koşulu, 20 Ağustos 2012 tarihinde karşılanmış ve Sözleşme 20 Ağustos 2013 tarihi itibarıyla 30 ülke için yürürlüğe girmiştir. Sözleşmeyi onaylayan üye ülke sayısı ise Eylül 2013 itibarıyla 51 olarak kaydedilmiştir.

Denizcilik Çalışma Sözleşmesi, ILO'nun 36 sözleşmesini ve 1 protokolünü revize eden bir çatı sözleşmesi niteliğindedir. Ülkemiz, söz konusu sözleşmelerden 12'sini onaylamıştır. Gemi adamlarına yönelik kapsamlı ilke ve haklar içeren Sözleşme, üç ayrı fakat birbiri ile ilgili bölümlerden oluşmaktadır. Bunlar; Sözleşmenin 16 maddesi, Kurallar ve Kod olup, gemi adamlarının gemideki yaşamı ve yaşam mahallerine ilişkin hükümlerdir.

Sözleşme, üye ülkelerin hükümetlerine, armatörlerine ve gemi adamlarına ayrı ayrı avantajlar sağlamak ve belgelendirme sistemiyle de güçlü bir uygulama getirmektedir.

Üye ülke hükümetleri bakımından, 500 GT üzerindeki gemilere belgelendirme sistemini zorunlu hale getirmekte ve sözleşmeyi onaylamayan ülke bayraklı gemilerin lehine olabilecek haksız rekabeti engellemektedir.

Armatörler bakımından ise adil rekabet koşullarını, gemilerin limanlarda mümkün olduğunca sorunsuz barınmasını ve daha güvenli ve korunaklı seyahat etmesini sağlamaktadır.

¹ Bkz. Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu, TBMM, Yasama Dönemi: 26, Yasama Yılı: 1, Sıra Sayısı: 89.

Gemi adamları bakımından da denizcilikle ilgili kapsamlı çalışma, ilke ve haklar getirmekte, yaşam ve çalışma koşullarını iyileştirmekte, kişisel haklar ve yasal çözüm yolları hususunda daha iyi bilgilendirilmelerini ve her düzeyde gelişmiş bir sosyal diyalog tesis edilmesini sağlamaktadır.

Sözleşme ayrıca, Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından da desteklenmekte ve ülkemizin de taraf olduğu üç temel IMO Sözleşmesini (MARPOL, SOLAS, STCW) tamamlayarak, uluslararası denizciliğin dördüncü temel ayağını oluşturmaktadır.

Sözleşme yürürlüğe girdikten sonra, onaylayıp onaylamadığına bakılmaksızın, Sözleşmeye taraf olan ülkelerin limanlarına uğrayan gemiler, Sözleşme gerekleri ile uyumlu olup olmadıkları açısından liman Devleti denetimlerine tabi tutulabilecek ve ciddi bir eksiklik tespit edildiği takdirde eksiklik giderilene kadar seferden alıkonabilecektir.

Sözleşmenin ülkemizde de onaylanması ve iç mevzuatımıza aktarılması hususunda başta işçi ve işveren konfederasyonları olmak üzere, çok sayıda kamu kurum ve kuruluşunun görüşüne başvurulmuş; görüş bildirenlerin önemli bir kısmı, Sözleşmenin ülkemizde de onaylanması yönünde görüş beyan etmiştir.

Bu itibarla; büyük çoğunluğunu Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkelerin oluşturduğu Paris Liman Devleti Kontrolü Memorandumu kapsamında 2008 yılından beri “Beyaz Liste”de yer alan ülkemizin dünya denizcilik camiası nezdinde son yıllarda edindiği kazanım ve itibarının olumsuz etkilenmemesi, denizcilik alanında AB müktesebatına uyum sağlanması, Türk denizciliğinin ilerlemesi ve denizcilik alanında küresel gelişmelere entegre olunması açısından Sözleşmenin onaylanmasının uygun ve yararlı olacağı düşünülmektedir.

Sözleşmeye taraf olunmasının ayrıca denizcilik sektörümüzün çalışma koşullarının iyileştirilmesine ivme kazandıracığı, rekabet edebilirliğini artırarak ulusal gelirimizin yükselmesine katkı sağlayacağı öngörülmektedir.”

2006 tarihli Sözleşme m. VIII f.1 uyarınca Sözleşme'nin onayının, Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü'ne tescil için gönderilmesi gerekmektedir. Sözleşme, onayın tescil edildiği tarihten on iki ay sonra yürürlük kazanacaktır. Türkiye hakkında bu süreç, 6898 sayılı Kanun'u yürütmekle yetkili olan Bakanlar Kurulu'nun Milletlerarası Sözleşme'ye katılmamız yolunda karar alınması sonrasında başlayacaktır.

Sözleşme'nin Türkçe tercümesi Bakanlar Kurulu Kararı'nın ekinde yayımlanacaktır. 6898 sayılı Kanun'un Tasarısı'nın ekinde 2006 tarihli Sözleşme'nin tercümesine yer verilmiştir, tercüme için bkz. <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss89.pdf>.